

بررسی مشکلات مبارزه با پول شویی در جهان و ایران

محدثه رئیسی^۱

چکیده

پول شویی مفهومی است که در دو دهه گذشته باعث جلب توجه بسیاری از صاحب نظران شده و جایگاهش را به عنوان یکی از موضوعات مهم در ادبیات حقوقی و اقتصادی باز کرده اسپول شویی فرایندی است که در آن، شکل، مبدأ، مشخصات، نوع افراد ذی نفع یا مقصد نهایی پول های آلوده و نامشروع تغییر می کند. پول شویی در تمام عرصه ها آثار زیان باری بر پیکر جامعه وارد می سازد و عدم مقابله و مبارزه با آن به نهادینه شدن این آثار در جامعه کمک می کند. با توجه به آثار زیان بار این پدیده، اقدام های زیادی برای مبارزه با آن صورت گرفته، اما بررسی ها حاکی از عدم اجرای کامل این اقدام ها بوده است. در گزارش حاضر به بررسی مشکلاتی که ایران در مبارزه با پول شویی با آن روبه روست، پرداخته و در پایان، راهکارهایی برای مبارزه با این مشکلات از جمله تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده های پول شویی، بهبود هماهنگی و همکاری میان نهادهای مبارزه با پول شویی، کاهش هزینه اجرای قوانین مبارزه با پول شویی و یکپارچه سازی سازمان های مالی در مبارزه با پول شویی ارائه می شود.

واژگان کلیدی: پول شویی، نهادهای مبارزه با پول شویی، یکپارچه سازی سازمان های مالی.

مقدمه

ووجه نامشروع خود را وارد سیستم مالی می کنند. در مرحله لایه بندی، تراکنش های پیچیده ای ایجاد می کنند تا منبع پول را از طریق نقل و انتقال و تبدیل های متعدد میان حساب ها یا حوزه های قضایی مختلف پنهان کنند. در نهایت، در مرحله یکپارچه سازی، مجرمان با سرمایه گذاری در کسب و کارهای قانونی یا خرید دارایی های با ارزش، وجوه شسته شده را به اقتصاد قانونی وارد می کنند (Ritten et al, 2021).

پول شویی عواقب جدی برای جامعه در پی دارد. در ابتدا، پول شویی یکپارچگی و ثبات مؤسسات مالی

پول شویی فرایندی پیچیده و غیرقانونی شامل پنهان کردن منشأ وجوه به دست آمده غیرقانونی برای مشروع جلوه دادن آن هاست. پول شویی تهدیدات مهمی برای اقتصاد جهانی ایجاد می کند؛ زیرا فعالیت های مجرمانه مختلفی مانند قاچاق مواد مخدر، فساد و تأمین مالی تروریسم را تسهیل می کند (Canhoto, 2021). فرایند پول شویی معمولاً شامل سه مرحله جایگزینی^۱، لایه بندی یا پنهان سازی^۲ و یکپارچه سازی^۳ است. در مرحله جایگزینی، مجرمان با سپرده گذاری وجه نقد در بانک ها یا خرید دارایی،

mohadeseh.raeisi@ut.ac.ir

2. Placement Stage
3. Layering Stage
4. Integration Stage

۱. دانشجوی دکتری اقتصاد؛ دانشگاه تهران، ایران.

۱-۱- مروری بر پول‌شویی‌های اخیر و عوامل مؤثر بر آن

پول‌شویی جرمی است که همواره به نقض قانون دیگری مرتبط است مانند دزدی، تجارت کالاهای غیرقانونی، تقلب مالیاتی، رشوه و جرائم سایبری. پول‌شویی به معنای تبدیل پول نامشروع به پول قانونی است تا منشأ واقعی پول نامشروع پنهان شود و به نظر برسد که پول، قانونی و مشروع است. به این ترتیب، فرد یا گروهی که پول‌شویی را انجام می‌دهد، می‌کوشد تا منشأ نامشروع فعالیت خود را پنهان کند و پول حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی را در جریان اقتصاد قانونی قرار دهد (Villányi, 2021).

پرونده‌های پول‌شویی زیادی در دنیا وجود دارد که تاکنون برخی از آنان به شهرت جهانی رسیده‌اند. یکی از این پرونده‌های مشهور، مربوط به صندوق توسعه مالزی واحد (وان امدی بی)^۱ وابسته به «نجیب رزاق»، نخست‌وزیر پیشین مالزی است. این رسوایی شامل اختلاس میلیاردی دلار از صندوق توسعه مالزی و پول‌شویی از طریق مؤسسات مالی مختلف در سراسر جهان بود. پول‌شویی دانسکه بانک^۲ در دانمارک نیز مثال دیگری است. رسوایی دانسکه بانک به عنوان بزرگ‌ترین بانک دانمارک شامل پول‌شویی میلیاردها دلار پول غیرقانونی از روسیه، جمهوری آذربایجان، اوکراین و چند کشور دیگر از طریق شعبه استونی این بانک بود. رسوایی پول‌شویی، گروه بانکداری بریتانیایی اچ‌اس‌بی‌سی را نیز

به عنوان یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های جهان درگیر کرد. این رسوایی شامل پول‌شویی میلیاردها دلار توسط کارتل‌های مواد مخدر و دیگر سازمان‌های جنایت‌کار با عملیات بانکی از طریق یکی از شعب آن در مکزیک بود. پرونده پرمخاطب دیگر از پول‌شویی، افشای میلیون‌ها سند از شرکت حقوقی پانامایی است که نشان می‌دهد که چگونه افراد و شرکت‌های ثروتمند از حساب‌های خارج از کشور برای فرار از مالیات و پول‌شویی استفاده می‌کنند. عملیاتی موسوم به «عملیات کارواش» در برزیل نیز یک طرح فساد عظیم را که شرکت نفت دولتی پتروبراس انجام داده بود، کشف کرد که تحقیقات به دستگیری و محکومیت بسیاری از سیاست‌مداران و بازرگانان برجسته در برزیل منجر شد (Faccia et al, 2020).

عوامل مؤثر بر پول‌شویی می‌تواند پیچیده و چندوجهی باشد، اما برخی از علل بالقوه آن موارد زیر است.

۱-۱-۱- فساد

فساد محیطی ایجاد می‌کند که در آن جرم پول‌شویی با نرخ بیشتر و بالاتری رشد کند. اگر مقامات دولتی یا دیگر افراد در مناصب قدرت بخواهند چشم خود را بر فعالیت‌های غیرقانونی ببندند، پول‌شویی برای مجرمان آسان‌تر می‌شود (Ferwerda et al, 2020).

۱-۱-۲- فقدان مقررات

فقدان مقررات مؤثر، پول‌شویی را برای مجرمان آسان‌تر می‌کند. برای مثال، اگر هیچ قانون یا مقرراتی برای

- وجود شبکه‌های پیچیده و بین‌المللی برای پول‌شویی.

- کمبود منابع و توانایی‌های لازم برای مبارزه با پول‌شویی در بسیاری از کشورها.

- تلاش برخی کشورها در ایجاد شرایط مناسب برای پول‌شویی به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی.

در ادامه، به توضیح هر یک از این چالش‌ها می‌پردازیم.

۱-۲- نبود هماهنگی میان کشورها درباره پول‌شویی

پول‌شویی الزاماً در یک محدوده جغرافیایی خاص یا در مرزهای یک کشور رخ نمی‌دهد. به دلیل سازمان یافته بودن این جرم و وسعت تشکیلات سازمانی آن، دامنه این جرم به بیرون از مرزهای کشورها کشیده می‌شود و همین ویژگی است که اهمیت همکاری‌های بین‌المللی و نقش سازمان‌های بین‌المللی را برای هماهنگی کشورها به منظور مقابله با آن روشن می‌سازد (Ferwerda et al, 2020).

نبود هماهنگی میان کشورها درباره پول‌شویی، زمینه مساعدی برای سهولت این جرم فراهم می‌کند که باعث می‌شود پول‌های ناشی از فعالیت‌های غیرمجاز به دارایی‌های به‌ظاهر مشروع تبدیل شوند. پول‌شویی مسئله‌ای بین‌المللی و برای مبارزه با آن، هماهنگی میان کشورها و سازمان‌های بین‌المللی ضروری است. اتحادیه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی^۱ تلاش می‌کنند تا استانداردها و راهکارهای مشترکی

نظارت بر تراکنش‌های مالی وجود نداشته باشد، پول‌شویی پول‌های نامشروع بدون شناسایی برای مجرمان آسان‌تر می‌شود (Ferwerda et al, 2020).

۱-۱-۳- بی‌ثباتی سیاسی

بی‌ثباتی سیاسی نیز محیطی ایجاد می‌کند که در آن پول‌شویی رشد می‌کند. اگر کنترل مؤثر دولت وجود نداشته باشد، این موضوع پول‌شویی را برای مجرمان آسان‌تر می‌کند (Ferwerda et al, 2020).

۱-۱-۴- سطوح بالای جرم و جنایت

سطوح بالای جرم و جنایت در کشورها، فرصت‌هایی را برای پول‌شویی ایجاد می‌کند. برای مثال، اگر قاچاق مواد مخدر یا دیگر فعالیت‌های غیرقانونی در کشوری زیاد باشد، مجرمان ممکن است از پول‌شویی برای مخفی کردن درآمدهای حاصل از جرائم خود استفاده کنند (Anagnostou & Doberstein, 2021).

۲- بررسی مشکلات و چالش‌های مبارزه با پول‌شویی در جهان

مبارزه با پول‌شویی چالش جهانی است و بسیاری از کشورها در این باره قوانین و مقرراتی تدوین کرده‌اند. با این حال، هماهنگی میان کشورها برای مبارزه با پول‌شویی هنوز به سطح مناسبی نرسیده است و همچنان مشکلاتی در این زمینه وجود دارد. برخی از مهم‌ترین مشکلات مبارزه با پول‌شویی در جهان موارد زیر است.

- عدم هماهنگی میان کشورها درباره پول‌شویی.

۱ مانند گروه ویژه اقدام مالی (FATF)

شبکه‌های پیچیده و بین‌المللی برای پول شویی اشاره به ساختارها و فعالیت‌هایی دارد که برای نقل و انتقال پول پیش یا پس از فعالیت‌های غیرقانونی استفاده می‌شود. این شبکه‌ها به صورت بین‌المللی عمل می‌کنند و اغلب از آمریکا، اروپا، آسیا و دیگر قاره‌ها پشتیبانی می‌شوند. هدف اصلی این شبکه‌های پیچیده، پنهان کردن منشأ و مبالغ پول نامشروع است. این شبکه‌ها برای جلوگیری از شناسایی و دستگیری از روش‌های مختلفی مانند استفاده از شرکت‌های پوششی، ارسال پول به صورت فرعی و تغییر نام و شماره حساب‌ها استفاده می‌کنند.

استفاده از شبکه‌های پیچیده و بین‌المللی برای پول شویی موجب می‌شود که پیگیری و کشف فعالیت‌های غیرقانونی با دشواری بسیار مواجه شود. در پیگیری از پول شویی، همکاری میان بانک‌ها، نیروهای انفرادی و سازمان‌های رسمی مالی و قضایی از اهمیت بسیاری برخوردار است تا از این فعالیت‌ها جلوگیری شود (Ferwerda et al, 2019).

۲-۳- کمبود منابع و توانایی‌های لازم برای مبارزه

با پول شویی در بسیاری از کشورها کمبود منابع و توانایی‌های لازم برای مبارزه با پول شویی در بسیاری از کشورها چالش مهمی به شمار می‌رود. برخی کشورها به دلیل کمبود منابع و توانایی‌های لازم نمی‌توانند به طور کامل با پول شویی مبارزه کنند. برای مثال، در برخی کشورها، قوانین مبارزه با پول شویی وجود دارد، اما اجرای این قوانین به دلیل کمبود منابع و توانایی‌های لازم ناکام می‌ماند. این مسئله نشان می‌دهد که کمبود منابع و توانایی‌های

را برای مبارزه با پول شویی تدوین و کشورها را به همکاری و هماهنگی در این باره تشویق کند. این هماهنگی شامل تبادل اطلاعات، همکاری در تحقیقات و پیگیری جرائم پول شویی می‌شود (Ferwerda et al, 2020).

برخی از دلایل نبود هماهنگی میان کشورها برای مقابله با پول شویی موارد زیر است.

- تفاوت در قوانین و مقررات: وجود قوانین

و مقررات مختلف در کشورها برای مبارزه با پول شویی به نبود هماهنگی منجر می‌شود.

- مشکلات سیاسی: تنش‌ها و مشکلات

سیاسی میان کشورها، تعامل و همکاری در مبارزه با پول شویی را مختل می‌کند.

- نقص در تبادل اطلاعات: نبود تبادل

اطلاعات کافی و به روز درباره فعالیت‌های مشکوک و پول شویی به نبود هماهنگی میان کشورها منجر می‌شود.

همچنین، برخی کشورها به دلیل عدم همکاری با دیگر کشورها و نبود قوانین مبارزه با پول شویی، به مکانی امن برای فعالیت شبکه‌های پول شویی تبدیل شده‌اند.

۲-۲- وجود شبکه‌های پیچیده و بین‌المللی برای

پول شویی

وجود شبکه‌های پیچیده و بین‌المللی برای پول شویی واقعیتی است که در سطح جهانی رخ می‌دهد. مبارزه با این شبکه‌ها بسیار چالش‌برانگیز است. به دلیل فعالیت این شبکه‌ها در سطح جغرافیای بین‌الملل و بی‌توجهی به قوانین و مقررات مختلف کشورها، مبارزه با آن بسیار چالش‌برانگیز است.

- حفاظت قضایی: بعضی کشورها قوانین و ضوابط قضایی در برابر پول‌شویی را تعدیل و سرمایه‌گذاران خارجی را از هرگونه تعقیب قانونی معاف می‌کنند.

- مالیات: برخی از کشورها سیستم مالیاتی را طوری تنظیم می‌کنند که به سرمایه‌گذاران خارجی اجازه می‌دهد درآمدهای نامشروع خود را پنهان و از پرداخت مالیات بر آنها جلوگیری کنند (Ferwerda et al, 2020).

۳- بررسی مشکلات و چالش‌های مبارزه با

پول‌شویی در ایران

بی‌تردید قاچاقچیان و جنایت‌کاران برای پاک کردن پول سیاه خود از شبکه‌های بانکی و فناوری مدرن استفاده می‌کنند. به این صورت که پول‌های کثیف ناشی از جرم و جنایت وارد شبکه بانکی و پس از چند مرحله نقل و انتقال، منشأ اولیه پول گم و به عبارت دیگر، پول کثیف تطهیر می‌شود. اطلاع کشورها از آثار زیان‌بار پول‌شویی و اقدام به تدوین قوانین و مقررات و اتخاذ تدابیر لازم برای مبارزه با این پدیده موجب شده است که عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه برای تطهیر به سمت کشورهای هدایت شود که سازوکارهای نظارتی آنها در بازارهای مالی ضعیف است یا تاکنون تدابیری برای برخورد با این موضوع اتخاذ نکرده‌اند و دارای نظام اقتصادی و اداری ناسالم و ناکارآمد، نظام مالی غیرشفاف و کمبود منابع مالی هستند (Ferwerda et al, 2020).

لازم برای مبارزه با پول‌شویی باعث شکست در مبارزه با این پدیده می‌شود (Sun, 2021).

۲-۴- تلاش برخی کشورها در ایجاد شرایط مناسب برای پول‌شویی به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی

تعدادی از کشورها می‌کوشند که شرایط مناسبی را برای پول‌شویی ایجاد کنند تا سرمایه‌گذاران خارجی را جذب کنند. این تلاش‌ها عمدتاً به دلیل مزایای اقتصادی و سیاسی است که با ورود سرمایه‌گذاران خارجی به کشور همراه است. برخی از روش‌های استفاده‌شده این کشورها موارد زیر است.

- تسهیلات مالی: برخی از کشورها قوانین مالیاتی و بانکداری خود را طوری طراحی می‌کنند که به سرمایه‌گذاران خارجی اجازه می‌دهد تا به صورت قانونمند و با حفظ حقوق مالکان، درآمدهای نامشروع خود را پول‌شویی کنند.

- حفاظت بانکی: بسیاری از کشورها قوانین و ضوابط بانکی را طوری تغییر می‌دهند که به سرمایه‌گذاران خارجی اجازه می‌دهد پولشان را به صورت قانونمند در بانک‌های خود نگه دارند و هویت و منشأ پولشان را پنهان کنند.

- نبود شفافیت مالی: برخی از کشورها قوانین شفافیت مالی را تضعیف می‌کنند. این موضوع به سرمایه‌گذاران خارجی اجازه می‌دهد پول‌هایشان را به صورت ناشناس در سپرده‌گذاری‌های بانکی قرار دهند تا هویت و منابع آنها پنهان شوند.

همان‌طور که پیش‌تر نیز عنوان شد، پول‌شویی دارای آثار و پیامدهای منفی فراوانی در عرصه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی است. آثار و پیامدهایی مانند گسترش فساد و ارتشا در سطح جامعه، تضعیف بخش خصوصی، کاهش اعتماد به بازارهای مالی، کاهش درآمد دولت، تقویت منابع و شبکه مالی مجرمان.

نظام اقتصادی ایران بستر مناسبی برای پول‌شویی است؛ زیرا تعدد مراکز تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری اقتصادی، تعدد مراکز سیاست‌گذاری و تولید امور بازرگانی، صنعتی و فقدان نظارت جامع بانک مرکزی بر گردش پول و بازارهای مالی کشور باعث شده است که ایران دچار بی‌نظمی نظام اقتصادی شود و نتواند از نظام اقتصادی تعریف‌شده با سیاست‌گذاری کلان اقتصادی و توسعه‌گرا برخوردار شود.

شکل ۱- مهم‌ترین مشکلات و چالش‌های مبارزه با پول‌شویی در ایران

مأخذ: یافته‌های گزارش.

است. در ادامه، به توضیح هریک از این چالش‌ها می‌پردازیم.

۳-۱- اجرای ناقص و ناکافی قوانین ضد پول‌شویی
در ایران اقداماتی در سیستم قانونی صورت گرفته است تا با پول‌شویی مبارزه شود از جمله تصویب قانون مبارزه با پول‌شویی در سال ۱۳۸۶ و آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پول‌شویی که در سال ۱۳۸۸ ابلاغ شد. از این

پیامدهای منفی این پدیده شوم موجب شده است تا سیاست‌گذاران، قوانین و راهکارهای بسیاری برای مقابله با این پدیده بیندیشند و در راستای اجرایی شدن آن‌ها اقدام‌هایی انجام دهند، اما نکته مهم این است که برای مبارزه و مقابله با پول‌شویی مشکلاتی وجود دارد که مبارزه مؤثر با این پدیده شوم را متأثر ساخته

مبارزه با پولشویی منجر می‌شود. این زیرساخت‌ها شامل قوانین و مقررات مؤثر و نظارت بر اجرای آن، همکاری بین‌المللی، آموزش و آگاهی عمومی و استفاده از فناوری‌های نوین برای شناسایی و پیشگیری از فعالیت‌های پولشویی به همراه یکپارچگی سازمانی است. بدون فناوری اطلاعات پیشرفته و قابل اعتماد، اطلاعات لازم برای شناسایی فعالیت‌های پولشویی به سختی قابل دسترس است. همچنین، وجود سازمان‌ها و نهادهای مستقل و مؤثر برای مبارزه با پولشویی از جمله زیرساخت‌های ضروری برای مقابله با این پدیده است. افزون‌براین، فرهنگ‌سازی برای پذیرش قوانین مبارزه با پولشویی یکی از مواردی است که چنانچه اجرا نشود، نمی‌توان همکاری بین سازمانی و مردم را با شبکه‌های بانکی انتظار داشت. به‌طورکلی، نبود زیرساخت‌های لازم به عدم اجرای قوانین مبارزه با پولشویی منجر می‌شود و متأسفانه با اینکه بسیاری از سازمان‌ها در ایران دارای سامانه هستند، اما از یکپارچگی سازمانی برخوردار نیستند (Sun, 2021)

۳-۱-۲- هزینه‌بر بودن اجرای قوانین مبارزه با پولشویی
اجرای قوانین مبارزه با پولشویی به دلایل زیر هزینه‌بر است.

۳-۱-۱- هزینه‌های اجرایی: اجرای قوانین مبارزه با پولشویی نیازمند تخصص و دانش فنی است که برای آموزش و آماده‌سازی نیروهای اجرایی هزینه‌های زیادی صرف می‌شود.

تاریخ، جرم پولشویی به‌طور رسمی با عنوان ویژه و مستقل خود وارد سیستم قانونی ایران شده است. باین حال، برخی از قوانین مبارزه با پولشویی که در ایران وضع شده است به‌رغم نیاز به اجرا، با بهانه واهی یا سهل‌انگاری برخی دستگاه‌های اجرایی اجرا نمی‌شود. بانک‌های ایرانی سیستم‌های ضد پولشویی را اجرا کرده‌اند که با استانداردهای بین‌المللی شایان مقایسه است، اما اجرای ضعیف همچنان مانع مهمی در این قانون است (Forouzanfar, 2021).

برخی از مقامات نیز بدون در نظر گرفتن همه جوانب طرح‌ها و لوایح، قوانینی را تصویب می‌کنند که پس از تصویب به نتایج معکوس می‌رسد. این عدم رعایت استانداردهای مالی در موارد فساد مالی در شبکه بانکی و مالی ایران مشهود است. اگرچه قوانین و مقررات مربوط به انضباط مالی و پولشویی وضع شده، هنوز اجرای کامل آن‌ها محقق نشده است (Vanaki et al, 2021).

افزون‌براین، نبود هماهنگی میان سازمان‌ها، تأخیر در رسیدگی به پرونده‌ها و وجود شبکه‌های زیرزمینی، مثال دیگری از عدم اجرای کامل قوانین مبارزه با پولشویی در ایران است (Sun, 2021).

دلایل متعددی در عدم اجرای بسیاری از قوانین پولشویی نقش دارند که برخی از آن‌ها به شرح زیر است.

۳-۱-۱- نبود زیرساخت‌های لازم برای مبارزه با پولشویی
افزون‌بر هزینه‌های مالی و زمانی، نبود زیرساخت‌های لازم نیز به عدم اجرای قوانین

با پول‌شویی ایران، «مرتکبین جرم پول‌شویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد مثل یا قیمت آن)، به جزای نقدی به میزان یک‌چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز گردد». در تبصره این ماده آمده است در صورتی که عوایدی که از جرم به دست آمده است به مال دیگری تبدیل شده باشد، همان مال مصادره خواهد شد. این مجازات در قالب جریمه برای کاهش انگیزه پول‌شویی کافی به نظر نمی‌رسد و بر وضعیت اجتماعی و شغلی آن‌ها تأثیر نمی‌گذارد (Baum & Kamas, 1995).

یکی از اهداف مجازات‌ها جنبه بازدارندگی و ارعاب‌پذیری آن است که قانون‌گذار در انتخاب مجازات باید آن را مدنظر قرار دهد، اما به نظر می‌رسد مجازات‌های تعیین‌شده برای جرم پول‌شویی بازدارنده نبوده و برعکس، اعمال ۱/۴ جریمه نقدی، مشوق بزرگی برای متخلفان است؛ زیرا در صورت به دام افتادن، پرداخت این مبلغ برای مجرم رقم بالایی نیست (فلاح‌نژاد، ۱۳۹۶).

۳-۳- ضعف در همکاری و هماهنگی میان نهادهای مسئول در مبارزه با پول‌شویی

برای مبارزه با پول‌شویی نهادهای مختلفی از جمله بانک‌ها، سازمان حسابرسی، سازمان‌های نظارتی و قضایی وجود دارد، اما هماهنگی و همکاری میان این نهادها به دلیل محدودیت‌های قانونی و نبود تعامل کافی ضعیف است. در این شرایط، هر نهاد به صورت

- **هزینه‌های تحقیقات:** برای شناسایی فعالان پول‌شو و رد پای آن‌ها، تحقیقات گسترده‌تر درباره عملکرد سازمان‌ها نسبت به مهر و موم‌های گذشته لازم است که این تحقیقات هزینه‌بری بالایی دارد.

- **هزینه‌های حقوق و دستمزد:** جذب نیرو در حوزه مبارزه با پول‌شویی به دلیل تخصصی بودن این حوزه کاری، با حقوق و دستمزد بالایی روبه‌روست.

- **هزینه‌های قضایی:** در صورت شکست در پرونده‌های پول‌شویی، هزینه‌های قضایی بر عهده دولت قرار می‌گیرد.

- **هزینه‌های زمانی:** اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی زمان بسیار زیادی را از نیروها و سازمان‌ها می‌طلبد که نتیجه آن، هزینه‌های زمانی بالاتر است (Sun, 2021).

۳-۲- ناهمخوانی جرم پول‌شویی با مجازات تعیین شده در قانون

در برخی کشورها مخاطرات پول‌شویی در مقایسه با دیگر جرائم کمتر است که باعث می‌شود بیشتر افراد به جرم پول‌شویی روی بیاورند. تناسب میان جرم و مجازات یکی از اصول حاکم بر مجازات‌هاست. به این معنی که قانون‌گذار در جرم‌انگاری عمل یا تشدید باید متناسب‌ترین واکنش‌ها را در مقابل جرم اتخاذ کند تا در زمان اجرا در عمل، بیشترین اثر و بازدارندگی و کارایی لازم را داشته باشد. با وجود این، مجازات تعیین‌شده در قانون با جرم پول‌شویی همخوانی ندارد. برای مثال، طبق ماده ۹ قانون مبارزه

و نظارت، ثبت مالکیت ذی نفع، سازوکارهای حساب بانک مرکزی و سازوکارهای هماهنگی میان مراجع ذیصلاح محقق می شود (Ekwueme, 2021). افزون بر این، همکاری های بین المللی مانند مفاد توافق نامه تجارت و همکاری بین اتحادیه اروپا و بریتانیا برای اثربخشی سیاست های مبارزه با پول شویی بسیار مهم است (Amjad et al, 2021). با تقویت همکاری و هماهنگی، مؤسسات می توانند به چالش های ناشی از پول شویی بهتر رسیدگی و یکپارچگی مالی را تضمین کنند.

۳-۴- نبود یکپارچگی و انسجام در قوانین مبارزه با پول شویی

از دیگر مشکلات مبارزه با پول شویی، نبود یکپارچگی و انسجام در قوانین مبارزه با پول شویی است که باعث می شود اجرای قوانین و مقررات در مبارزه با پول شویی به صورت ناکارآمد و ناموفق باشد. همچنین، جامع نبودن قانون مبارزه با پول شویی که به معنای نبود توافق و هماهنگی میان قوانین و مقررات مختلف در این باره است، منجر به شکاف های حقوقی و گاه دستورالعمل های تضادآمیز در اجرای قانون می شود که به دلیل تفاوت در تفسیر قانون منجر به ناتوانی در شناسایی و پیگیری فعالیت های پول شویان می شود (Ferwerda et al, 2019).

قانون مبارزه با پول شویی در ایران مشتمل بر ۱۲ ماده و ۷ تبصره است. یکی از مهم ترین نواقص این قانون، عدم رسیدگی به ماهیت فراملی جرم پول شویی است. اگر منبع جرم در کشور دیگری واقع شده باشد، باز هم باید مشمول مقررات این قانون

جداگانه عمل می کند و هماهنگی و همکاری میان آن ها کمتر است. برای مثال،

- نقص در همکاری میان گمرک ایران و دیگر دستگاه های نظارتی در شناسایی فعالیت های غیرقانونی در حوزه صادرات و واردات.
- فقدان همکاری مناسب میان دستگاه های قضایی، اطلاعاتی، اجرایی، مالی، گمرکی، صنعت، معادن و تجارت برای جلوگیری از پول شویی و تأمین منافع عمومی.
- نقص در هماهنگی بین سازمان مالیاتی و دیگر دستگاه های نظارتی در شناسایی فعالیت های مشکوک مالی.
- نقص در همسوسازی میان سازمان بازرسی کل کشور و دیگر دستگاه های نظارتی در شناسایی فعالیت های پول شویی.
- فقدان همکاری کافی میان سازمان اداره ثبت احوال و دیگر دستگاه های نظارتی در شناسایی فعالیت های پول شویی.
- ضعف همکاری و هماهنگی میان نهادهای ذی ربط منجر به افزایش فرصت های پول شویی، تأمین منابع برای فعالیت های غیرقانونی، کاهش کارایی و اثربخشی این نهادها، نقض حاکمیت ملی و تهدید منافع و امنیت ملی به ویژه در شبکه های بانکی می شود. برای مبارزه مؤثر با پدیده پول شویی لازم است نهادهای مختلف در زمینه مبارزه با فساد به طور مرتب با یکدیگر ارتباط داشته باشند و همکاری و هماهنگی خود را تقویت کنند (Amri et al, 2022).
- این موضوع از طریق ایجاد واحدهای اطلاعات مالی

تمرکز بر تخلفات جزئی، هدف اصلی قانون را به حاشیه می‌برد و از اجرای مؤثر در مبارزه با فساد جلوگیری می‌کند (Imeny et al, 2020). عدم تمایل دولت به پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی و اجرای ضعیف همچنان از موانع مهم به شمار می‌رود (Salehi & Imeny, 2019).

۴- ملاحظات امنیت اقتصادی

قوانین و مقررات مالی شفاف و پیش‌بینی‌پذیر یکی از مؤلفه‌های امنیت اقتصادی برای سرمایه‌گذاران است. وجود قوانین منصفانه و قابل فهم در زمینه مالی به سرمایه‌گذاران اطمینان خاطر می‌دهد که حقوق آن‌ها رعایت خواهد شد و هیچ تغییر ناگهانی در قوانین و مقررات مالی رخ نخواهد داد. این در حالی است که فساد مالی از موانع اصلی امنیت اقتصادی، ایجاد شفافیت مالی و حکومت قانون است. از سوی دیگر، سرمایه‌های ناشی از اعمال مجرمانه با ورود و خروج ناگهانی در حجم بسیار زیاد، سیستم اقتصادی را مختل می‌کند و امنیت سرمایه‌گذاری را از بین می‌برد (Shaari et al, 2023).

ورود این سرمایه‌ها امکان سرمایه‌گذاری‌های واقعی داخلی و خارجی را در کشور از بین می‌برد. از آنجاکه هدف افراد پول‌شو در وهله نخست پنهان کردن منشأ غیرقانونی پول است و سودآوری برای آن‌ها اهمیت کمتری دارد، از این‌رو عمدتاً سرمایه خود را در بخش‌هایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که توجه اقتصادی ندارد و به این صورت باعث کاهش

باشد که متأسفانه این‌گونه نیست (مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۸۶).^۱

این قانون کاستی‌های دیگری دارد که مهم‌ترین آن به قرار زیر است.

قانون مبارزه با پول‌شویی در ایران در مقایسه با قوانین مشابه در کشورهای دیگر مثل انگلستان، سنگاپور و ایالات متحده، مختصر و در زمینه‌های کلیدی فاقد محتواست (Forouzanfar, 2021). نظام حقوقی ایران اقداماتی را برای مبارزه با پول‌شویی انجام داده است که از آن‌ها می‌توان به تصویب قانون مبارزه با پول‌شویی در سال ۱۳۸۶ اشاره کرد (Imeny et al, 2020). با این حال، قانون، قوانین و مقررات دقیقی درباره بسیاری از جنبه‌های مهم پول‌شویی ارائه نکرده است. در مطالعه‌ای، صالحی و امنی به این نتیجه رسیده‌اند که بانک‌های ایرانی کنترل‌های مناسبی برای مبارزه با پول‌شویی دارند، اما بانک‌هایی که شعب بیشتری دارند کمتر احتمال دارد که کنترل قوی در این باره برقرار کنند. به‌طور کلی، در حالی که ایران اقدامات ضد پول‌شویی را اجرا کرده است، اما نیاز به مقررات و اجرای جامع‌تری از آن‌ها برای مبارزه مؤثر با پول‌شویی در ایران وجود دارد (Salehi & Imeny, 2019).

فقدان مانعیت ایراد دیگر این قانون است. قانون مبارزه با پول‌شویی در ایران، تطهیر عواید حاصل از تمام جرائم حتی جرائم خفیف را پول‌شویی می‌داند که این مورد منجر به افزایش تعداد و حجم بالای پرونده‌های پول‌شویی در دستگاه قضایی می‌شود. این

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران، قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب سال ۱۳۸۶.

می‌توان گفت عدم مبارزه مؤثر با پدیده پول‌شویی و رفع موانع و مشکلات مبارزه با این پدیده، نظم اقتصادی کشور را بر هم می‌زند و به انباشت ثروت در دست عده‌ای معدود، گسترش نابرابری و... منجر می‌شود و در نهایت، امنیت اقتصادی کشور را مخدوش می‌کند. در نتیجه، مبارزه مؤثر برای جلوگیری از این پدیده و کاهش این نوع فعالیت‌ها بسیار ضروری است، اما مشکلات و موانع قانونی اجرایی، ناهماهنگی بین‌سازمانی و... نیز وجود دارند که مبارزه با پول‌شویی را پیچیده و دشوار کرده‌اند. بنابراین، در صورتی که این مشکلات رفع نشوند نه تنها پدیده پول‌شویی کاهش نمی‌یابد، بلکه افزایش هم خواهد یافت و آثار به مراتب زیان‌بارتری بر اقتصاد و امنیت اقتصادی خواهد داشت.

پول‌شویی فرایندی پیچیده و غیرقانونی شامل پنهان کردن منشأ وجوه به دست آمده غیرقانونی برای مشروع جلوه دادن آن‌هاست. پول‌شویی تهدیدات مهمی برای اقتصاد جهانی ایجاد می‌کند؛ زیرا فعالیت‌های مجرمانه مختلفی مانند قاچاق مواد مخدر، فساد و تأمین مالی تروریسم را تسهیل می‌کند.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد راهکارها

پول‌شویی که فرایند تبدیل پول‌های کثیف ناشی از فعالیت‌های نامشروع و غیرقانونی و بزهکارانه به

بهره‌وری سرمایه، اتلاف منابع، تسهیل فساد مالی داخلی و افزایش جرائم می‌شوند و تخصیص منابع را دچار انحراف می‌کنند. اگر سرمایه‌های حاصل از راه‌های غیرقانونی زیاد باشد، به سوی سرمایه‌گذاری‌هایی حرکت می‌کند که از آن‌ها به «سرمایه‌گذاری عقیم» تعبیر می‌شود مانند سرمایه‌گذاری در بخش‌های غیرمولد به خصوص اشیای هنری، جواهرآلات، خودروهای لوکس و... که باعث کاهش بهره‌وری و در نتیجه، کاهش رشد اقتصادی می‌شود (Ferwerda et al, 2020).

پول‌شویی آثار مخرب دیگری نیز بر امنیت اقتصادی دارد که از آن جمله موارد زیر است.

- افزایش فساد و تبانی.
- تحریف تحلیل‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی.
- تخریب اعتماد عمومی به سیستم مالی و اقتصادی.
- امکان گسترش فعالیت‌های غیرقانونی برای قاچاقچیان مواد مخدر، کالا و ارز و همچنین، گسترش این نوع فعالیت‌ها توسط سازمانهای مجرم.
- افزایش هزینه‌های دولت برای مبارزه با پیامدهای منفی این پدیده.
- کاهش درآمد مالیاتی دولت (به دلیل ناشناس بودن منابع پول‌های ناشی از فعالیت‌های غیرمجاز، سود حاصل از آن‌ها تحت مالیات قرار نمی‌گیرد و به‌طور غیرقانونی از درآمد مالیاتی خارج می‌شود).

یکی از مسائل حیاتی در حوزه قانونی و جرائم مالی شمرده می‌شود. این موضوع نیازمند توجه به چندین عامل مختلف است که در ادامه به بررسی آن‌ها پرداخته می‌شود.

- جرم پول‌شویی: برای تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده‌های پول شویی نیاز است که مفهوم و محدوده جرم پول‌شویی به‌دقت تعریف شود. در این راستا، تعریف دقیق و کامل از جرم پول‌شویی و شناسایی عوامل مشارکت‌کننده در آن از جمله افراد، سازمان‌ها و شرکت‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است.
- شدت جرم: شدت جرم پول‌شویی در پرونده‌های مختلف ممکن است متفاوت باشد و به عوامل مختلفی مانند حجم پول شست‌وشو شده، نوع فعالیت اقتصادی، محل، زمان و... بستگی دارد. برای تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده‌های پول‌شویی نیاز است که شدت جرم در هر پرونده به‌دقت تعیین شود.
- مجازات: مجازات‌هایی که برای جرم پول شویی تعیین می‌شود باید به‌گونه‌ای باشد که از این جرم جلوگیری کند. بدین منظور باید مجازات‌هایی مانند جریمه‌های سنگین، حبس، توقیف دارایی‌ها و... در نظر گرفته شود.
- عوامل اجتماعی: عوامل اجتماعی مانند فساد، نابرابری اقتصادی، فقر و بیکاری به‌عنوان

پول‌های پاک و دارایی‌های مشروع و قانونی است، جزئی از نظام ناسالم اقتصادی است که اقتصاد زیرزمینی، نظام اداری ناسالم و غیرکارآمد، نظام مالی غیرشفاف و فاقد سیستم نظارتی قوی، بستر مناسبی را برای عملیات پول‌شویی فراهم می‌کند.

با توجه به آثار منفی پول‌شویی و به‌خصوص پیامدهای منفی آن بر امنیت اقتصادی، اقدام‌های زیادی برای مبارزه با این پدیده صورت گرفته، اما بررسی‌ها حاکی از عدم اجرای کامل این اقدام‌ها بوده است. برای مثال، قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب سال ۱۳۸۶ است، اما به دلایلی از جمله هزینه‌بر بودن اجرای قانون و نبود زیرساخت‌های لازم برای اجرا، به‌طور کامل اجرا نشده است. همچنین، مشکلات و موانع دیگری از جمله اجرای ناقص و ناکافی قوانین ضد پول‌شویی، ناهمخوانی جرم پول‌شویی با مجازات تعیین شده در قانون، ضعف در همکاری و هماهنگی میان نهادهای مسئول در مبارزه با پول‌شویی، نبود یکپارچگی و انسجام در قوانین مبارزه با پول‌شویی و انتقال مسئولیت نظارت بر پول‌شویی به بستری خارج از چهارچوب قضایی برای مبارزه مؤثر با این پدیده وجود دارد که متأسفانه مورد غفلت واقع شده است. از این رو راهکارهایی برای مبارزه مؤثر با پدیده پول‌شویی و کاهش موانع و مشکلات مبارزه با این پدیده ارائه می‌شود.

- تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده‌های پول‌شویی: تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده‌های پول‌شویی به‌عنوان

تعیین اولویت‌ها و برنامه‌ریزی مشترک باشد. همچنین، برای بهبود همکاری و هماهنگی میان نهادهای مبارزه با پول‌شویی می‌توان اقدامات زیر را انجام داد.

- تعیین نقش و مسئولیت هر نهاد: هر نهاد باید وظایف و مسئولیت‌های خود را در مبارزه با پول‌شویی و هماهنگی با دیگر نهادها داشته باشد. این شامل انتقال اطلاعات، تحلیل داده‌ها، تعیین سیاست‌ها و تدابیر قانونی و هماهنگی تحقیقات است.
- برقراری ارتباطات مستمر: نهادهای مبارزه با پول‌شویی باید کانال‌های ارتباطی مؤثر برای تبادل اطلاعات و همکاری را ایجاد کنند. این شامل نشست‌های مشترک، کمیته‌ها، ارتباطات روزانه و قابلیت ارتباط مستقیم با یکدیگر می‌شود.
- آموزش و آگاهی‌بخشی: آموزش و آگاهی بخشی به کارکنان نهادهای مختلف در خصوص شناسایی، گزارش و پیشگیری از پول‌شویی بازیکنان کلیدی، بهبود همکاری و هماهنگی را تسهیل می‌کند. برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌بخشی باید بر اساس نیازها و تمرکز بر درک روش‌های جدید پول‌شویی باشد.
- اشتراک اطلاعات و بانک اطلاعاتی: تأسیس بانک اطلاعات پول‌شویی نقش مهمی در بهبود همکاری و هماهنگی نهادها دارد. این بانک اطلاعاتی باید امکان اشتراک اطلاعات

عوامل مؤثر در شکل‌گیری جرم پول‌شویی شمرده می‌شوند. برای تعیین تعادل مناسب میان جرم و مجازات در پرونده‌های پول‌شویی نیاز است که این عوامل مورد بررسی و تحلیل قرار گیرند و در تعیین مجازات‌ها در نظر گرفته شوند.

- رویکرد پلیسی و قضایی: رویکرد پلیسی و قضایی نسبت به جرم پول‌شویی می‌تواند بر تعادل مناسب میان جرم و مجازات تأثیرگذار باشد. اصلاح قوانین و مقررات مربوط به پول‌شویی، افزایش همکاری میان سازمان‌های پلیسی و قضایی، بهبود روش‌های تحقیق و پیگیری پرونده‌های پول‌شویی و... از جمله اقدامات مؤثر در این باره هستند.
- می‌توان گفت نوع و میزان مجازات‌های پول‌شویی نه تنها باید بر استرداد عواید حاصل از جرم متمرکز شود، بلکه باید تأثیر آن بر موقعیت‌های شغلی و اجتماعی فرد مجرم را نیز در نظر بگیرد. اگر جرم ارتكابی ثابت شود، باید منجر به از دست دادن شغل و محدودیت در دریافت سمت‌های مدیریتی شود. این موضوع حفظ موقعیت اجتماعی و آینده شغلی آن‌ها را دشوار می‌کند (Mugarura, 2016).

- بهبود هماهنگی و همکاری میان نهادهای مبارزه با پول‌شویی: برای حل مسئله پول‌شویی باید نهادهای مبارزه با این پدیده با همکاری و هماهنگی بیشتری عمل کنند. این همکاری می‌تواند به صورت تشکیل گروه‌های مشترک، تبادل اطلاعات و دانش، تقسیم وظایف و نیز

از آن به کاهش هزینه‌های مربوط به نظارت و پیگیری کمک می‌کند. با افزایش آگاهی عمومی، احتمال تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی و در نتیجه، هزینه‌های نظارت و پیگیری کاهش می‌یابد.

- همکاری با بانک‌ها و مؤسسات مالی: همکاری با بانک‌ها و مؤسسات مالی برای شناسایی و گزارش تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی، به کاهش هزینه‌های مربوط به نظارت و پیگیری کمک می‌کند. با افزایش همکاری با بانک‌ها و مؤسسات مالی، احتمال شناسایی تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی افزایش و در نتیجه، هزینه‌های نظارت و پیگیری کاهش می‌یابد.

- استفاده از روش‌های تحلیل داده: استفاده از روش‌های تحلیل داده برای شناسایی الگوهای تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی، به کاهش هزینه‌های مربوط به نظارت و پیگیری کمک می‌کند. با استفاده از روش‌های تحلیل داده، احتمال شناسایی تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی افزایش و در نتیجه، هزینه‌های نظارت و پیگیری کاهش می‌یابد.

- تقسیم هزینه: تقسیم هزینه اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی بر تمام صنایع و بخش‌ها باعث کاهش هزینه‌های اجرایی می‌شود.

- کاهش مقررات: کاهش مقررات و ساده‌سازی آن‌ها باعث کاهش هزینه اجرای قانون می‌شود (et al, 2019 Ferwerda).

و داده‌های مشکوک را فراهم و به نهادها در تحلیل و پیگیری پرونده‌ها کمک کند.

- تمرینات مشترک: تمرینات و آزمون‌های مشترک میان نهادها و سازمان‌های مختلف، امنیت و هماهنگی را در مواجهه با پول‌شویی افزایش می‌دهد. این تمرینات باید زمینه‌های واقعی را شبیه‌سازی کنند و بخشی از روند مداوم آموزش و بهبود باشد (Sun, 2021). با اجرای این اقدامات، همکاری و هماهنگی میان نهادهای مبارزه با پول‌شویی بهبود و توازن و کیفیت پاسخ به چالش‌های مربوط به پول‌شویی افزایش می‌یابد.

- کاهش هزینه اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی: یکی از مواردی که از مشکلات مبارزه با پول‌شویی مطرح شد، هزینه‌بر بودن اجرای قوانین مبارزه با این پدیده است. برای کاهش هزینه اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی راهکارهای زیر پیشنهاد می‌شود.

- استفاده از فناوری: استفاده از فناوری به‌عنوان یکی از راهکارهای کاهش هزینه‌های اجرای قوانین مبارزه با پول‌شویی می‌تواند مؤثر باشد. برای مثال، استفاده از سامانه‌های الکترونیکی برای شناسایی و پیگیری تراکنش‌های مشکوک به پول‌شویی و استفاده از الگوریتم‌های هوشمند برای تحلیل داده‌ها، هزینه و زمان مورد نیاز برای پیگیری و نظارت را کاهش می‌دهد.

- آموزش و آگاهی: آموزش و آگاهی عمومی از خطرهای پول‌شویی و روش‌های پیشگیری

در ادامه، به برخی دیگر از راهکارهای یکپارچه‌سازی سازمان‌های مالی برای مبارزه با پول‌شویی پرداخته می‌شود.

- تعیین استانداردهای ضد پول‌شویی: تعیین استانداردهای ضد پول‌شویی و تحقق آن در کلیات عملکرد سازمان‌ها، روشی کلیدی برای جلوگیری از فعالیت‌های پول‌شویی است.

- آموزش کارکنان: آموزش کارکنان درباره شناسایی فعالیت‌های پول‌شویی و روش‌های مبارزه با آن یکی از مهم‌ترین راهکارهای یکپارچه‌سازی سازمان‌های مالی برای مبارزه با پول‌شویی است.

پول‌شویی عواقب جدی برای جامعه در پی دارد. در ابتدا، پول‌شویی یکپارچگی و ثبات مؤسسات مالی را با آلوده کردن آن‌ها به درآمدهای غیرقانونی تضعیف می‌کند. این مسئله منجر به انحراف اقتصادی و از دست دادن اعتماد عمومی به سیستم‌های مالی می‌شود. در ضمن، پول‌شویی به مجرمان این امکان را می‌دهد تا بدون ایجاد سوءظن از طرف مقامات، به کار نامناسب و غیرقانونی خود ادامه دهند. این موضوع فعالیت‌های مجرمانه را تداوم می‌بخشد و تلاش‌ها برای مبارزه با جرائم سازمان‌یافته را مختل می‌کند.

- یکپارچه‌سازی سازمان‌های مالی در مبارزه با پول‌شویی: ادغام سازمان‌های مالی و تبادل بی‌وقفه اطلاعات میان آن‌ها برای نظارت مؤثر و مبارزه با پول‌شویی بسیار مهم است. در حال حاضر سیستم‌های موجود به‌طور یکپارچه به هم متصل نشده‌اند که این منجر به خلأ در تبادل اطلاعات سیستمی می‌شود. برای رسیدگی به این موضوع پیشنهاد می‌شود که سیستم‌های الکترونیکی سازمان‌ها و مؤسسات مالی به‌طور یکپارچه با هم کار کنند و امکان تبادل برخط داده‌ها را فراهم کنند. این موضوع نظارت قابل اعتمادتری را در مسائل مالی ممکن می‌کند (Cohen & Karatzimas, 2021).

هدف اصلی این یکپارچه‌سازی، تقویت قدرت نظارت و کنترل بر جرائم مالی، تشدید همکاری با نهادهای مربوط و کاهش احتمال پول‌شویی در سازمان‌های مالی است. افزون‌براین، یکپارچه‌سازی سازمان‌های مالی در زمینه مبارزه با پول‌شویی در شکل‌دهی سازوکاری یکپارچه و قدرتمند در حفظ صحت و شفافیت مالی و پیشگیری از فعالیت‌های غیرقانونی مالی نقش مهمی ایفا می‌کند.

با اجرای این فرایند، سازمان‌های مالی می‌توانند تراکنش‌های مشکوک را شناسایی و گزارش‌دهی کنند، حفاظت از اطلاعات مالی و شخصی مشتریان را تضمین کنند و به‌طور کلی، نقش مهمی در حفظ شفافیت و اعتماد عمومی در بازار مالی داشته باشند (Staupoulou et al, 2022).

- Amri, P. D., Chiu, E. M., Meyer, J. M., Richey, G. M., & Willett, T. D. (2021). Correlates of crisis induced credit market discipline: the roles of democracy, veto players, and government turnover. *Open Economies Review*, 33(1), 61–87. <https://doi.org/10.1007/s11079-021-09630-w>
- Anagnostou, M., & Doberstein, B. (2021). Illegal wildlife trade and other organised crime: A scoping review. *AMBIO: A Journal of the Human Environment*, 51(7), 1615–1631. <https://doi.org/10.1007/s13280-021-01675-y>
- Baum, S., & Kamas, L. (1995). Time, Money, and Optimal criminal penalties. *Contemporary Economic Policy*, 13(4), 72–79. <https://doi.org/10.1111/j.1465-7287.1995.tb00733.x>
- Canhoto, A. I. (2021). Leveraging machine learning in the global fight against money laundering and terrorism financing: An affordances perspective. *Journal of Business Research*, 131, 441–452. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.10.012>
- Cindori, S., & Manola, A. (2020). Particularities of anti-money laundering methods in football. *Journal of Money*

- استفاده از فناوری: استفاده از فناوری‌های نوین و جدید در حوزه تحلیل داده‌ها، شناسایی الگوهای پول‌شویی و تروریسم، تحلیل رفتار کاربران و... به‌عنوان راهکاری مؤثر در جلوگیری از فعالیت‌های پول‌شویی در سطح سازمان‌های مالی است (Ferwerda et al, 2020).

منابع

- شورای عالی مقابله و پیشگیری از جرائم پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم، مرکز اطلاعات مالی (IRIFIU)، معاونت مقررات و برنامه‌ریزی، مدیریت برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی و گروه آموزش، پژوهش، برنامه‌ریزی و ترویج (۱۴۰۱). کلیات جرم پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم.
- فلاح‌نژاد، فاطمه (۱۳۹۶). «پول‌شویی در اسناد بین‌المللی و حقوق کیفری ایران»، کنفرانس سالانه پژوهش‌های حقوقی و قضایی.
- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران، قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب سال ۱۳۸۶. دسترس در <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/133400>
- Amjad, M. M., Arshed, N., & Anwar, M. (2021). Money laundering and institutional quality. In *Advances in finance, accounting, and economics book series* (pp. 91–107). <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-8758-4.ch004>

- statistics on money laundering. *PLOS ONE*, 14(6), e0218532. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0218532>
- Ferwerda, J., Van Saase, A., Unger, B., & Getzner, M. (2020). Estimating money laundering flows with a gravity model-based simulation. *Scientific Reports*, 10(1). <https://doi.org/10.1038/s41598-020-75653-x>
- Forouzanfar, L. (2021). Iran's criminal policy towards money laundering in the country's banking system. *Cuestiones Políticas*, 39(69), 344–360. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3969.21>
- Gasparėnienė, L., Gagyte, G., Remeikienė, R., & Matulienė, S. (2022). Clustering of the European Union member states based on money laundering measuring indices. *Economics & Sociology*, 15(2), 153–171. <https://doi.org/10.14254/2071-789x.2022/15-2/10>
- HarrisDaniel, A., PyndiuraKyla, L., SturrockShelby, L., & ChristensenRebecca, A. G. (2021). Using real-world transaction data to identify money laundering: Leveraging traditional regression and machine learning techniques. *STEM Fellowship Journal*, 7(1), 21–32. <https://doi.org/10.17975/sfj-2021-006>
- Laundering Control*, 23(4), 885–897. <https://doi.org/10.1108/jmlc-09-2019-0075>
- Cohen, S., & Karatzimas, S. (2021). Analyzing smart cities' reporting: do they report "smart"? *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 34(5), 602–621. <https://doi.org/10.1108/jpbafm-12-2020-0198>
- Custers, B., Oerlemans, J., & Pool, R. (2020). Laundering the profits of ransomware. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 28(2), 121–152. <https://doi.org/10.1163/15718174-02802002>
- Ekwueme, E. (2021). Modulating corruption and money laundering through the Bretton Woods Institutions: the case of less developed countries (LDCs). *Journal of Money Laundering Control*, 25(2), 467–480. <https://doi.org/10.1108/jmlc-03-2021-0026>
- Faccia, A., Mosteanu, N. R., Cavaliere, L. P. L., & Mataruna-Dos-Santos, L. J. (2020). *Electronic Money Laundering, The Dark Side of Fintech*. <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3430279.3430284>
- Ferwerda, J., Deleanu, I., & Unger, B. (2019). Strategies to avoid blacklisting: The case of

- Regulation and Compliance, 24(1), 74-89. <https://doi.org/10.1108/JFRC-01-2014-000>
- Nurhadiyanto. (2019). The identification of money laundering on drug trafficking. *Journal of Applied Forensic Science*, 13(1), 149-160.
- Pawde, A., Apte, M. M., Palshikar, G. K., & Attar, V. Z. (2018). Synthesizing Data for Collusion-based Malpractice of Shell Companies in Money Laundering. 2018 4th International Conference for Convergence in Technology (I2CT), 1-5.
- Ritten, C. J., Bastian, C. T., & Phillips, O. R. (2021). The relative effectiveness of law enforcement policies aimed at reducing illegal trade: Evidence from laboratory markets. *PLOS ONE*, 16(11), e0259254. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0259254>
- Salehi, M., & Imeny, V. M. (2019). Anti-money laundering developments in Iran. *Qualitative Research in Financial Markets*, 11(4), 387-410. <https://doi.org/10.1108/qrfm-05-2018-0063>
- Sayah, S. A. (2019). Cryptocurrencies: Money Laundering & Terrorism Financing. *Social Science Research Network*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.3759255>
- Imeny, V. M., Norton, S., Salehi, M., & Moradi, M. (2020). Taxonomies of money laundering: an Iranian perspective. *Journal of Money Laundering Control*, 24(2), 348-360. <https://doi.org/10.1108/jmlc-07-2020-0074>
- Kolachala, K., Simsek, E., Ababneh, M., & Vishwanathan, R. (2021). *SOK: Money laundering in cryptocurrencies*. <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3465481.3465774>
- Lima, R. S., Serrano, A. L. M., Imoniana, J. O., & Cupertino, C. M. (2021). Identifying financial patterns of money laundering with social network analysis: a Brazilian case study. *Journal of Money Laundering Control*, 25(1), 118-134. <https://doi.org/10.1108/jmlc-12-2020-0139>
- Luna, D. K., Palshikar, G. K., Apte, M. M., & Bhattacharya, A. (2018). Finding shell company accounts using anomaly detection. *Proceedings of the ACM India Joint International Conference on Data Science and Management of Data*. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:3426170>
- Mugarura, N. M. (2016). Uncoupling the relationship between corruption and money laundering crimes. *Journal of Financial*

